

Mate Meršić Miloradić

1850. - 1928.

19. septembra pred 150-imi ljeti se je Frakanavi u današnjem Šrajnarovom stanu Tereziji Galović i Ignacu Meršiću iz Plajgora rodio sin, koga su krstili Mate.

Mate je odrasao kot i druga seljačka dica u to vrime: vani, po dvori, puti, sjenokoša i potoki. Ne zna se točno, kako je izgledao, ali misli se, da je imao črulenjaste vlase i puge po obrazu. I to mu je ončas žitak otežaval, ar su to ljudi prže gledali za Božju kaštigu. Ali čujte sami, ča Miloradić o svom ditinstvu veli:

Punktum, ja sam s Frakanave,
Dom mi biše Gornji Kraj.
Štrta hiža od Burkave,
Numere već ne znam prave,
Pet do sto, to zračunaj!

Doma

Zniknul sam kot šaš va blati,
Kot bajzak uz stari plot!
Oče moj, premila mati!
Niste bili diplomati,
Nit mačkinji hudi rod!

Niste dali nauk črni,
Kot ga daje Talijan¹:
»Ravnu rič va gut zavrnji,
Ča posrakneš, to zagrni,
Slijedi mačku jur zaran!«

Gospoda si dite goji,
Igru redi za nauk.
Vrijed si dite prste broji,
Živi kot bubrig va loji,
Njemu služu svi okrug!

Nas na seli prosti ljudi
Pešu van na dvor uz psa!
»Van se grnaj, vani budi,
A ne hljunčaj se na rudi ...
Zrizat ču te, gnusoba!«

¹ Talijan, to je Machiavelli, talijanski diplomat u 16. stoljeću. On je poglavaru Mediciju dao nauk lagat, kanjevat, otajno umarat.

Mate Meršić Miloradić (1850. - 1928.)

»Vrag hrdjavi« su me dica
Zvala, još i vlašći brat!
To je, komu bijela lica
S blatom kukovač pošica ...
A va rosi da se sprat.

Glavu bistru, srce vruće
Podili mi dobri Bog!
Čemo tajat zlo viduće?
Bil sam dostačat grišno pruće,
Ktil mi je čelo rog!

Imal jesam šegu noru,
Kotno ždribe živu krv.
K brku plaznil jelvi, boru,
Višal se na svaku švoru,
Žmire stal na usku brv!

Rasal sam va divljem koli,
Kvasil me je stari kvas!
Stoper žitka gorke boli
Dale su mi slasti soli,
Kot trnulam sriž i mraz!

Kisegi

Kiseg su me školit dali
Siromaški moj otac,
Mučno za me stan plaćali,
Kruh i rube s doma slali,
Slali kadgod i presnac.

Ar su majka dobro znali,
Da presnace rado jim.
Biše boj i dnevi zali,
Prajzi su nas onda klali²,
Mraz pofuril žito svim!

Pratež moja preuboga,
A želudac zdrav i mlad!
Kruha malo, nek suhogra,
Bome, dostačat još ni toga ...
Znam, o znam ja, ča je glad!

Presadjen va klas četrti ...
- Velim razred, a ne klas! -
Rasal sam kot grm za vrti
Sam, prez stupa, kolca, žrti,
Ništ privezan nit za vlas!

Ča je zecu loza, polje,
Bil je meni mlađi čas!
Bil sam dostačat grišne volje,
Stezač se od bogomolje,
Znal zapsovati kot kanas!

Jur va prvoj djačkoj školi,
Krucatirken saperment,
Gledal sam na junce doli,
Kot se števa protokoli,
Bil zaista eminent!

Kisežan je Nimac mali,
Stropav kot na metli brk!
On je Sejpel, ona Sali;
Kupi, ča po puti zali
Doveze Hrvat na trg.

Kupi prasca, kupi ..., ali
Pogodit se mora znat,
Sejkser manje, kup se stali,
Prasca, gle, po puti zali
Najzad vozi naš Hrvat!

Mate Meršić Miloradić (1850. – 1928.)

2 1859. ljeta i košnje boj u Italiji, 1866. ljeta s Prusi; bili su ovo teški, gladni časi

Kisegi su djačke škole,
Brigi, loze, stari grad!
Vino jako, kot za vole,
Zruši muže vrijed pod stole,
Odlag, ako si Hrvat!

Ar Hrvat nijzlaka zdola,
Bar izruši mnogo floš!
Jači je od alkohola --
Žena diže ga na kola
K prascu, hop! va zadnji koš!

Vojke mora držat žena,
S bićem mahne, hota, hi!
Kad su kola rasprežena,
Složi prasca, ne bud lijena,
Muž va koši dalje spi!
Zato su Kisegi meni,

Meni rekli: Saukrobot!
Ah, Non nobis! Nani, Leni!
Mrzi meni ta pakleni
Alkohol i svinjski šrot!

Tako nam se dika kvari,
Sram me biše mnogokrat,
Sram pred Nimci, pred Madjari,
Pred krčmari, pred mesari,
Bome sram, da sam Hrvat!

Isto tako, kot ga je bilo sram biti Hrvat, sramovao se je u Kisegu i zato, da je dite seljačke obitelji. Kad mu je majka Reza u seljačkoj opravi donesla lepnje, bučnjake, u kisečku školu, ju je zatajao i rekao, da je njeva dekla.

Učio se je Mate Meršić ne samo u Kisegu, nego i u benediktinskoj gimnaziji u Panonhalmi, blizu Jure, kade se je i studirao teologiju. Ali i onde je imao zbog svoje naravi težak stav.

Va koli

Zašal sam va kolo Juri:
Ugri, Nimci, ja Hrvat!
Sam kot mišić med mačkuri,
Živil sam va halaburi,
Svim na srdu, svim na jad!

Najveć tim, ki su po krvi
S manom bili isti Slav³;
Tudji rod im biše prvi!
O, na koži lava črvi!
Vi ste črvi, a ne lav!

To, ča jesi, punktum, jesi!
Stvaraj, skrivaj, kako ćeš!
Poj, na vrbi hruške tresi,
Reci zecu: jaja nesi,
Skoči s kože, kriči: heš!

Suprotstupim svakoj sili;
Ugar, Nimac mi je brat!
S manom silu su činili,
Da zavržem rod svoj mili,
Čul sam: panslav, čudakrat.

³ S njim su bili va semenišču i Mušković, Kačić, Perušić, vrli Hrvati, ali i jedan četvrti velik Ugar

Mate Meršić Miloradić (1850. – 1928.)

Slavi jesmo; naša mati
Jedna je, ne dvi, ne tri.
Nij morala, ki nam krati,
Da budemo složni brati, ...
Hrvatizam, nij to grib!

Krotke stvari jesu Slavi,
Rado nudu kruh i sol!
Nisu stvar, ka stvari davi,
Kot su orli, vuki, lavi, ...
Slav je ovca, jelen, vol!
[...]

To je pravo i po redi:
Košić svoj za svaki roj!
Neka svaki svoje slijedi,
Ali druge da ne vrijedi,
Kad si ljubi svoje svoj!

Hrvat takov bil sam, bit će!
»Moraš bit!« veli moral,
»Stavit moraš dobro sriću,
Zlata, srebra punu vriću,
Krv, život za ideal!«

1876. je došao kot kapelan u Filež, potom u Veliki Borštuf. Fileškoga farnika Matu Karalla je jako cijenio, i to ne samo kot farnika nego i kot čovika. Od njega je preuzeo hrvatsku samosvist i ljubav za hrvatstvo, ka je stoprv pod starost u njegovom djelovanju do izražaja došla.

Hrvat u Gradišću

Hrvat su moj otac
I Hrvatica mat,
A ja sam njeva krv
I vjerni sin Hrvat!
Za moj hrvatski rod
Ću živit, ču umrit,
Zakriknut ču hura,
Da čuje cijeli svit!

Poziva me German,
Poziva i Madjar,
Da stupim k njim va roj,
Va tudji kolobar.
To je zlamenja dost,
Da nismo nigdori.
Ne trži se zis tim,
Ča tršta vridno nij!
Ne kupi se Cigan,
Ne kupi se ni Žid!

Hrvata kupte si,
Hrvat je svim profit!
Pridat će jednu rič:
Smetlje je samo ta,
Ki je Judašević,
Ki vam se kupit da!

Ča sam, to sam: Hrvat
A Slav mi je rodjak;
Ki neće bit, ča je,
Lažac je i bedak!
Prodat se ja ne dam,
Pozivam sve va roj:
Hura, Hrvati smo,
Hura, k svojemu svoj!

Mate Meršić Miloradić (1850. – 1928.)

Svoje, tudje

Ki je kača, pak veli,
Da je riba s klopički;
Ki se diči s tim, ča njij,
Ki si rod i krv taji,
Ki rodjeni svoj jezik
Zamini za Volapik;
Si nasadja tudji kljun:
Ta je ili tup človik,
Prazna glava, fanatik;

Ili Judaš, renegat,
Gnjos, izrod, vonjavi smrad,
Gorji neg Cigan nomad,
Da mu nimaš vjerovat!
Već mu plati za dukat,
Bit će još i vragu brat! ...
Svim bit vjeran zna nek ta,
Ki si svoje ljubit zna!

Kot kapelan u Velikom Borištofu se je iz nepoznatih razlogov posvadio sa svojimi roditelji. Na kiritof je poslao u krčmu na objed, ča je ončas valjalo kot strašna uvreda.

Miloradićevi roditelji su bili zbog financiranja Miloradićevoga študijuma i zbog teške gospodarstvene situacije u neprilika, tako da su njev rodni stan zaminili za manje gospodarstvo i manji, neugledniji stan u tadašnjem Nimškom kraju. Tako su se Maćaševi preselili u Kut (tako se naziva on dio Frakanave, ki je raspoložen oko crikve) u on stan, koga još danas tako nazivamo.

Iako je Mate svoje roditelje jako ljubio, već nije došao k njim u Frakanavu, dokle su još bili živi. Zna se, da i nije došao na njev pokop. U njegovi pjesmici im je ali postavio jako impresivan spomen:

Naša teta Kate

Čujte, dobri ljudi, naša teta Kate
Bila vam je žena nad sve advokate;
Jednu rič joj reci, a ne jako zglosa,
Čuvat ćeš su drugda takovoga špsa.

Pravična je bila, poštena do kosti,
Dala bi se prvo na ražanj nabosti,
Neg' bi zatajala, ča duša govori:
»Z vjere je živila« uz »memento mori«.

Ljetni večer

Moji stari starci, moj otac i mati,
Kada ču se opet s vami pominati?
Prik trideset ljet je preminulo časa,
Da ne čujem riči, nit vašega glasa.

Sidim sam na vrti, kad se večer mrači,
Ter na vas pomislim va otajnom plači.
Rad bih, da bi ovde vi uza me sjeli
Po tolikom časi, po tolikom djeli.

Mate Meršić Miloradić (1850. -)

Rad bih vam povidat tijek života moga,
Ča je bilo sada zloga i dobroga.

Kako mi je putem mnogo zla rodilo,
I kamenje oštro na zadivi bilo.

Rad bih vam prebrojat nepretelje mnoge,
Kim sam bil klupčica sključena pod noge.
Kako su mi triješća misili va hranu,
Octa, žuči ljali k vodi va mozanu.

[...]

Rad bih ..., ali nij vas, moj otac i mati!
Još i grobi su vam daleko od Hati;
Vjetrić mora nositi grobu moje Have
Od mošonske Hati ča do Frakanave!

1878. je Mate Meršić morao u Kemlju, kade je djelovao do kraja svoga žitka. Miloradić je bio intelektualac, ki je jur u školi svenek bio med prvimi. Pokidob da je od svoje majke pojerbao čut za pravičnost i se je svenek za nju zalagao i borio, imao je još i u crikveni redi nepreteljev, ki su mu onemogućili dalnje školovanje i ga takorekuć poslali u egzil, u Kemlju. Ali i onda Miloradić nije popustio.

Med vuki

Bit ču, ča sam bil uvijek:
Filozof, va uhi žeg!
Žeg va uhi mi je smrad,
Koga skriva zlat ornat!

Mati Crikva, ča si ti?
Tolovajska jama si!
Ki to vidi, a taji,
Ne zna, ča je tudji grih!

Skriva, brani, hvali zlo,
Žalosno i sramotno!
Mene riže kot s nožem,
Šake stiskam, kad je štem!
Eh, veliš mi va obraz,

Onda biše takov čas,
Onda biše takov svit,
Pop ne more bolji bit!

Sveti Duh i Paraklit
Tako preobraziš svit!
Kad je bil pokvaren svit,
Je i Crikva smila bit?!

Je med vuki nje nauk
Smil zavijat kako vuk?
Ki to braniš, apolog,
Braniš grih, veli to Bog!

Crikvena hirarhija mu se jur od samoga početka nije vidila, isto kot i stav Crikve pri Prvom svitskom boju. Miloradić nije bio pripravan bermati svoje ovčice, dokle vlada boj. On se je svom silom suprotstavio jurskomu biskupu i tako došao u poteškoće sa svojimi pretpostavnimi.

Mate Meršić je mrzio boj i ga u svoji pjesma strahovito opisao. Teško ga je i pogodilo kad su mu za bojne potriboće iz Kemlje odnesli crikvene zvone i šurle orgulov.

Eloi, Eloi ...!

Ljetos, lani i priklani,
Po zemlja, po oceanii
Tekli su va krv i dani!

O, koliki su poklani,
Cunjavci i poderani,
Puni vuši, neoprani,
Po baraka, gladni vani,
Va Sibiri, Turkestani! ...
Tuga, plač va svakom stani,
A još puca na sve strani,
Mjera puna bit ne kani!

Na to majka sine hrani?
Ne znate već med orkani,
Ča človiku srce rani!

Ste krščani? Ste pogani?
Živite po alkorani
Kruti kot muhamedani?
Su vam krivi bogi dani?
Hadur, Allah, Mars, Vodani?

Duša moja, plači, zdahni!
Bože! Bože! Čuj! obrani!
Štuk! na miru! Kuglja! stani!
Pukša! tiho! Prah! potahni!
Kraj! granati! Meč! ne mahni!
Doli marš! aeroplani! ...

Eloi, lamma sabaktani!

Mate Meršić je skoro punih 50 ljet dugo djelao u Kemlji. Živio je jako skromno, stao i legao se je s kokošami i slijedio benediktinski geslo »ora et labora«, ča znači »moli i djelaj«. Gledao je, ča se u selu zbiva i pri tom svenek gonio »vraga s praga«.

Tantalus

Ki Hrvat će kada reć:
Dost je vina, neću već!
Ali ako i veli,
Istina mu govor nij.
Sam valuje, da je laž,
Kad mu vino da kuraž;
A kad gleda jur na križ,

Mu natakat ne dospiš;
Još ga nima dost odzdol,
Kad se zlekne spat pod stol!
Pitaj ženu, je li muž
Nij na vino Tantaluš? ...
No, na veži s lonca - čit!
Zna i Mare vino pit.

Mate Meršić Miloradić (1850. - 1928.)

Žensko glasovanje

Ča to čujem za noriju?
Žene muži bit željiju!
Onda muži budu žene,
Kukavice potepene,
Na ke gleda uz poruge
Kopun, vol i stvari druge;
(Žene ćedu reć pomuče,
Da su muži prazne buče).

Proudhon (nigda anarhista),
Pamet nora, volja čista,
Hoće žene stepst iz stana,
Ako im je oblast dana,
Da glasuju na izbore,
Ar se hištvo s tim raspori!

Žene! Tako muž govori,
Ki vas ljubi, ne zanori!
Hižna mati budi žena,
Široka je to arena
Nek za ženu, muž je sova,
Ki si va to nos zarova!
Žena ima dužnost bližu:
Rodit dicu, redit hižu,
Vršit posle, ki ugodu
Sebi, mužu i porodu,
Gojit doma, ne po svitu,
Svaku kripost plemenitu,

Čuvat kćere, karat sine,
Kot kraljica sve družine;
Dom i stan je tron za ženu,
Za kraljicu, ne službenu;
Svit joj budi krug domaći,
A ne bludit med mustaći;
Izvan stana bludna žena
Nij već žena, neg' hijena!
Dobra, mila hižna mati!
Kad te vidim kraljevati,
Kriknem: Ljudi, to je žena!
Prignimo pred njom koljena!

Muž posluj od stana dalje,
(Ne na krčmi uz stakalje!);
Trštvo, društvo, politika,
Pukša, sablja, meč i špika,
Kosa, otka, plug i brana,
(Smrad i vonjba od duhana) ...,
Sve to, ča mi pero zbroji,
Se za ženu ne dostoji;
Ka si va to nos zatiče –,
Ljudi! Kokoš kukuriče!

Miloradić se je borio za sve to, ča je držao za pravi red, iako i on nije bio svenek na pravom putu. Nastupio je na primjer protiv feminizma, nisu mu se vidile našminkane varoške frajle, ke su bile - kot je on mislio - na pol gole.

I u komunizmu nije video ni najmanjega smisla. Jako oštro je i nastupio protiv Židovov, ili Židov, kot je on zvao. Oni su najvećim dijelom bili tršci, ki su seljakom davali kredite, takozvane »bejksline«, »Wechsele«. Pokidob da su Židovi zabogatili, dokle su se svi drugi borili za dalnji opstanak, se je Miloradiću činilo, da moru samo oni biti krivi tadašnjoj gospodarstvenoj i političkoj mizeri.

Mate Meršić Miloradić (1850. - 1928.)

U Parizu na Sinodi 1919.

Ako dosle znali niste,
Zač su Židi komuniste,
Zač si gaju proletare,
Zač nam rušu mir, oltare:
Odsle znajte zač nas gazu,
Čujte moju parafrazu!
Proletari svega svita!
Združite se kod korita,
Vako siplju krmu Židi,
Vam je jist po zapovidi!
Žid vam redi, ča se kuha,
Žid vam riže kus od kruha,
Žid vam pulji va pinjače,
Žid vam lamlje kus pogače,
Žid vam spuni gadne želje,
Žid vas mami va bordelje,
Žid vam toči z lokve vina,

Žid vam laže va novina,
Židi su va parlamenti
Ministeri, prezidenti,
Mameluki, oponenti,
Poslaniki i agenti,
Žid vam miri rum i žgano,
Žid vam -, ali to je znano,
Židom ide sve kroz ruke,
Ča prirodu tudje ruke!
Znoste sve na skupne mase,
Žid će dilit, najper za se,
A za druge ča ostane,
Po tajedne da na dlane.

Kamo tako slipi antisemitizam more peljati, si Miloradić - prem je imao tako bistru glavu - očividno nije mogao predstaviti.

Miloradićev antisemitizam, antifeminizam i antiljevičarstvo su dugo vrime zakrivali, i to tako, da se njegove »anti«-pjesmice jednostavno nisu publicirale. Stoprv 1988. ljeta su se u novom glasu predstavile široj publiki.

Pisao pjesmice, ili kot bi Miloradić rekao, »na Pegaza sjeo«, je »stoprv u jeseni svoga žitka«, i to s 53-im ljeti. 1903. ljeta je, naime, počeo uredjivati »Kalendar Svetе Familije«, za koga je tribao prinosev, da u »Kalendaru ne bude golotak«. Pisao je i za »Hrvatske Novine«, ke su 1910. ljeta prvi put izašle.

Pseudonim »Miloradić«, s kim je kanio pokazati na to, da rado za svoj narod djela, da »milo« za njega »radi«, si je sam skovao.

Mate Meršić je imao tovarušev, s kimi se je dopisivao, kot i nepreteljev, ki su ga držali za »noroga« panslava. Ali - svejedno, ča se je i dogadjalo - pokušavao je »med dobrimi dobar bit« i se nije kanio dati pritisnuti od teškoć žitka.

Mate Meršić Miloradić (1850. – 1928.)

Ne bome

Ča je s manom? Oko, kamogod se vrne,
Gledat mora širom nepretelje črne!
Škura su im lica, još škurije duše,
Svakomu na grlo jad i zloba puše.

Mislim simo-tamo, išćem si krivicu,
Sam li kada pljunul drugomu va žlicu;
Takove krvice iz paklene jame
Nigdor za života sklast ne more na me!

Da je bilo riči naglih jadowitih ...
E, va meni srce naglo se razniti,
Žarko je pod rebri, znadu svi va fari,
Ter zapiščat mora, kad se led popari.

Ali još ne migneš dva-trikrat s očima,
Već ne vidiš leda, oblaka ni dima.
A kad preveć bline žalosti i boli,
Onda se raspukne, onda se raskoli.

Ter na sami tuca, zbraja svoje dane,
Uz pero i knjige, uz krvave rane ...
Ne bome! za rane vol se neka mari!
To bi radost bila nepreteljskoj pari!
Vedra mi je duša, vedri su mi dani,
Učne knjige su mi pretelji zibrani;

Ptičice po kići, travice na polji,
Vi, o vi ste meni družice po volji!

Glava mi jur nosi vlase kot iz srebra,
Još po njoj lomazdri s kvakami algebra,
I filozofija trizna i otpočta,
A ne, ka va zraki svidrom škulje vrta.

A kad mi se zmuči pamet od mišljenja,
Ter oglabat neće suhoga korijena:
Onda na Pegaza veselo zajašem,
Ter si jačim jačke po jeziku našem.

Projdem van k Dunaju, onde se prošećem,
Ter se razgovaram s pticami i cvijećem,
Ili se pošalim, iskrice iskrešem,
Tovaruša Špiku s grebenom počešem.

Duh mi se istrgne iz zemaljske uze,
Ter odleti gori na Parnas med Muze!
Ča je zdola črno, vidit nij s Parnasa ...
Punktum, da stugujem, na to nimam časa!

Iako se je Miloradić protiv toga borio, ostarao je i osamio na svojem farofu, pak je konačno pun gorkosti čekao svoju smrt.

Sunce gine

Sunce gine, lišće pada,
Rosu zminja sijedi mraz;
Trudna zemlja spat bi rada,
Rasti, rasti, noćni čas!
Dol, planinu, brig,
Krit će bijeli snig! ...
Ah, pod snigom sve prestane,
Ljetna radost, ljetne rane!

Mladost gine, želja pada,
Žare srca gaša mraz;
Trudna duša spat bi rada,
Pridi, pridi, smrtni čas!
Rob i velikan
Najt će grob za stan! ...
Ah, va grobi sve prestane,
Svita radost, svita rane!

Odiseja

Naš život na zemlji,
Naša Odiseja,
Zmata se na klupku,
Kot z vretena preja ...

Nabrojila su se,
Zginula kot sanja,
Duga, duga ljeta
Moga službovanja.

O, ne pitajte me
Sada kod zapada,
Ča je trud i djelo
Urodilo sada!

Meni je rodilo
Mir i blage čuti,
Ali nek na sami,
Doma i va kuti.

Rad sam svit i sebe
Spoznat prez zastora,
Rad sam slijedit riči:
Ora et labora!

Misli sam prevraćal,
Da mi redu čine,
Da me ne potlaču
Grihi i težine.

Rado sam na svitu,
Ali nek na sami,
Zlato, krv i slava
Mene već ne mami.

Rad sam, da i drugim
Služi moje djelo,
Da bi iz života
Mrak i zloču melo.

Želje su mi bile
Žarke i gorljive ...
Urodile su mi
Plive, plive, plive!

Cvijeće je otpalo,
Plive su ostale,
Zgažene va blati
Vidim ideale!

Mate Meršić Miloradić (1850. - 1928.)

Mislil sam, kad zmine
Drapa strahovita,
Niknut će narodom
Duša plemenita

Ali zniknulo je
I med njimi vlada
Ropstvo uz gospodstvo
Zgrabljivoga smrada!

Martinu Meršiću staromu je 3. septembra 1927. ljeta, pol ljeta pred svojom smrćom, napisao slijedeće:

»Haj, Haj, širom tuga i žalost. Vaša je minula a niј Vas odlučila od ljudi, nego opet ste vsim vse. Ja sam obljudbio samoču, ali se vindar od srca željim, s vami se kad ter kad razgovorit, to je vas poslušat, ar va samoći mi je kot usahnul jezik, imam va glavi misligh, a nimam za nje ričih, memorija mi je jako oslabila. [...] Gospodin ešperēš Miho iz Bizonje mi je nemer još priklani poručio, da će me poiskat, ali do sada se niј pokazao, a susjedi smo. Jurski i panonski brati su se vsi odvrnuli od mene, mladi su, starac ne sliši med nje. - Pozdravljam Vas od srca ter ostajem vaš vierni pretelj i rodjak.«

Gledao je pun razočaranja i jako pesimistično na sve, ča se je na svitu zbilovalo. Željio si je »u ruki duplir«, dakle mrtvačku sviću.

Ljudi ...

Na seli rodiju
Koprive i hren, ...
I ja sam, i ja sam
Na seli rodjen!
Na seli sam počel
Spoznavat život,
Spoznavat svoj bližnji,
Svoj daleki rod!

Veliš mi, na seli,
Kot drugde nigdir,
Prebiva med ljudi
Dobrota i mir!

Nerad se va gnjazdo
Očevo s ... m!
Ne poznaš mi sela,
Ni ljudi va njem!

Ti gledaš na selo
Kroz maglu i dim,
Nerad se spominam,
Na kratki velim.

Velim ti, na seli
Kot drugde svagdir,
Su vrazi potukli
Dobrotu i mir!

Ostavil sam selo
Ostavil sam plug, ...
Va škole sam prošal!
Po mudri nauk;

Preučit ta mali,
Ta veliki svit ...
Od mala sam na to
Imal apatit!

Veliš mi, va škola,
Kot drugde nigdir,
Zasiju va dušu
Dobrotu i mir!

Ne kanim te norit,
Zaista povim:
I škole mi gledaš
Kroz maglu i dim!

Profesori siju
Kamenje med slak, ...
Jedan a i drugi
Je velik bedak!

Velim ti, va škola,
Kot drugde svagdir,
Prehtaju va glavu
I srce pazi!

Prebavil sam škole,
Med pope sam stal;
Željil sam, da budem
Za nebo fiškal;

Da vraćam ovčice
Od pakla na raj,
Da sijem po svitu
Ljubav po svudaj!

Veliš mi, med popi,
Kot drugde nigdir,
Prebiva pravica,
Dobrota i mir.

Zamukni da kihnem!
Ne kišem, gle-glej!
A sad mi se kiše
Na rič: farizej!

Povida mi Kristuš
Priliku spodob:
Ne haje za ranu
Levita ni pop!

Velim ti, med popi
Kot drugde svagdir,
Potukli su vrazi,
Dobrotu i mir!

Ne ljubi me nigdor
Na svitu, to znam!
Ne dam se naprezat
Bedaku va ham!

Učim: Budi svaki
Človiku človik,
Jedan a i drugi
Kotrigu kotrig!

Zapiši si črno
Na bijeli papir:
Človik je človiku
Iz kainije zvir!

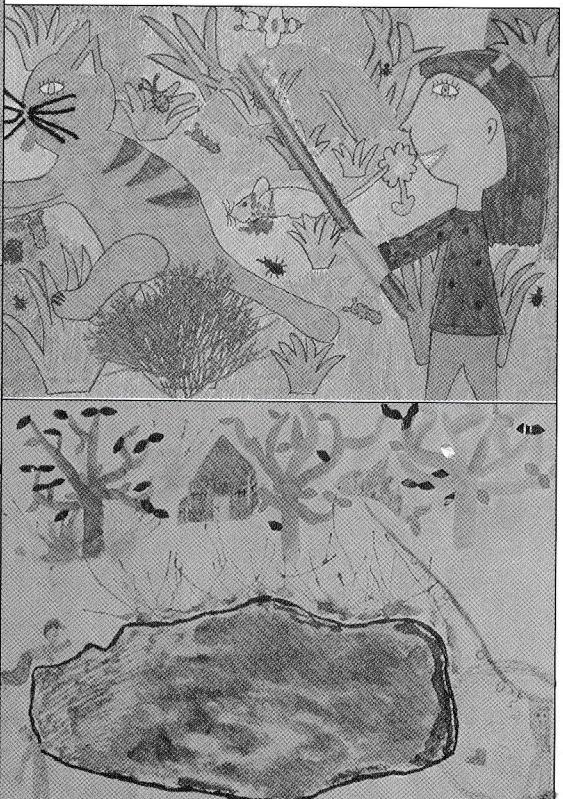
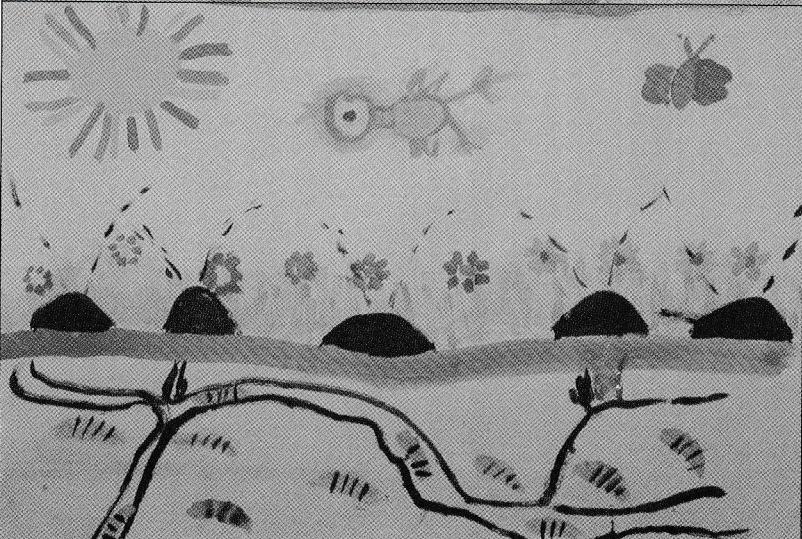
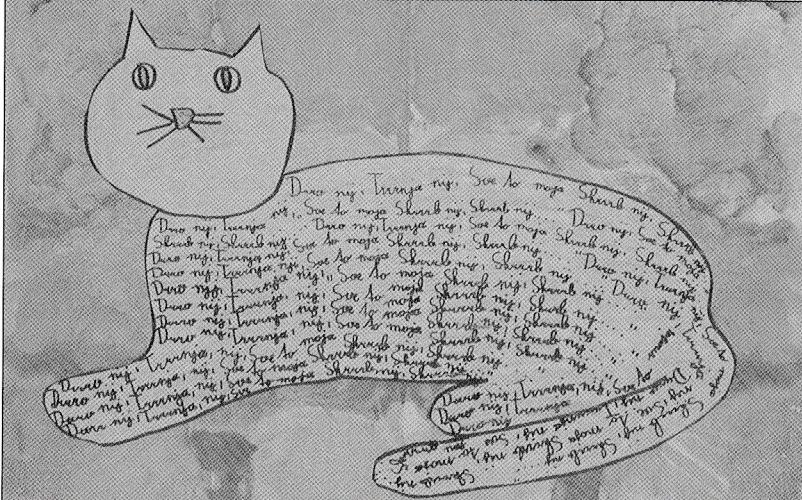
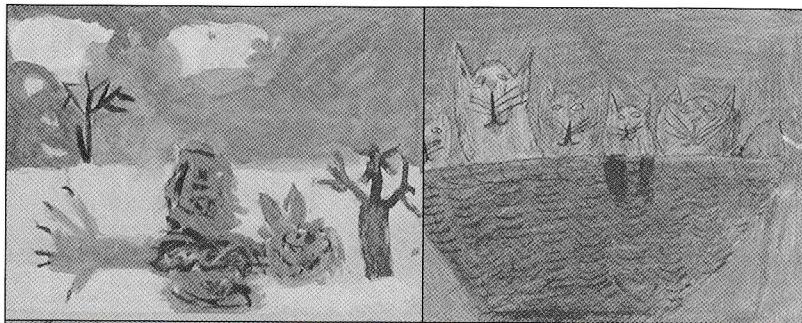
Na seli, va škola,
Med popi, svagdir,
Sam našal na svitu
Pakleni kvartir!

Mate Mersić Miloradić (1850. - 1928.)

Ne hajem za ljude,
Ne hajem za svit ...!
Na zadnje će svaki
Uz črve sagnjit! ...

Željim si, željim si
Va ruku duplir:
Va grobi je tiho,
Va grobi je mir!

15. februara 1928. je Bog svojega vjernoga slugu konačno oslobođio od ovoga jalnoga žitka. Početkom februara se je prehladio, spočetka je još služio sv. maše, vrijeda se ali zbog velike боли već nije mogao stati. Misli se, da je umro od tromboze. Zadnje riči su mu bile »Hodmo počivat!«

17. 9. 2000. SE JE POČELO NATICANJE U MOUJANUZA ŠKOLARE. IZ OKO 500 KIPOV SE JE ODABRALO 36 DOBITNIKOV. NAGRADA SU SE PODILILE 8. 12. 2000. U KUGI U VELIKOM BORIŠTOFU. DIOZEO JE 20 ŠKOLOV IZ GRADIŠĆA I HRVATSKE KEMLJE U UGARSKOJ.

17. 9. 2000 SE JE ODRŽALO U DVORANI OPĆINSKOGA STANA U FRAKANAVI ČITANJE IZ MILORADIĆEVOGA Pjesničkoga djela. Predstvio se je izbor iz Miloradića najpoznatijih i manje poznatih pjesmic.

